

El català de l'Alguer, més de vint anys a l'escola

JOAQUIM ARENAS I SAMPERA

La promoció de l'alguerès com a llengua d'ús, de prestigi i d'identitat ha comptat al mes de maig del 2013 amb el suport de la Fundació FC Barcelona per mitjà de la iniciativa Barçakids, que, aplicada a algunes escoles de l'Alguer, ha esdevingut tota una esperança per a la recuperació de la llengua d'aquella ciutat. Per molts anys!

En el suplement del diari *Ara* de Barcelona del diumenge 2 de juny *araTu* es feia una relació molt extensa del què és Barçakids i com s'ha aplicat a les escoles de l'Alguer durant tres dies. Se'n parla, però, com si fos el primer intent planificat d'introducció del català de l'Alguer a l'escola. I això no es correspon amb la realitat, ni de bon tros.

Des de 1991, un grup de mestres, capitanat per Carmela Frulio, va introduir l'alguerès a diverses escoles, però, des de 1998, s'estructurà el Projecte Palomba de classes de català als centres educatius, planificat per Òmnium Cultural (OC) amb l'anuença de l'autoritat pública, dels directors dels centres i el consentiment dels pares. Eren programes pactats amb els directors. El Projecte Palomba el feien mestres tutors i mestres externs amb una coordinació didàctica i una supervisió eficient. En el curs 2001-2002 era aplicat a 30 escoles, en 75 aules, amb un total de 2.250 alumnes, això solament a tall d'exemple. La formació de mestres es feia al Centre de Recursos Pedagògics Maria Montessori, on s'han elaborat treballs didàctics i mètodes d'aprenentatge de l'alguerès i obres científiques com *Català de l'Alguer. Model d'àmbit restringit*, aprovat pel IEC, l'autor del qual és Luca Scala, coordinador del mateix Centre fins fa tres anys. I un mensual infantil per a minyons, el *Mataresies*. El Centre Montessori organitzava les Escoles d'Estiu, espais d'actualització pedagògica i educativa per a professors i mestres d'alguerès.

No es pot oblidar l'escola infantil en alguerès La Costura, que aviat farà els seus deu anys de servei a la ciutat. Va ser iniciada amb gran esforç per part d'OC,

amb una aportació de recursos humans per part del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, que també hi aportà mitjans econòmics com ho feren igualment alguns mecenes del Principat. La Costura, centre d'educació infantil, ha estat el primer de la ciutat d'ensenyament en alguerès en tota la seva història.

Causa estranyesa que aquestes dues actuacions hagin estat silenciades en el reportatge del suplement esmentat, i més quan es produïen gràcies a Òmnium Cultural, als seus socis i comptaven amb el suport de la Generalitat de Catalunya, del Municipi de l'Alguer, d'ajuntaments i d'emprenedors catalans.

Costa d'entendre que el responsable de l'Espai Lull a l'Alguer, esdevingut relator important del reportatge, no hagi esmentat una tasca de vint anys d'ensenyament de la llengua i encara més si considerem que l'Espai depèn de la Generalitat catalana i és de lamentar que l'arribada del Lull no hagi servit, entre altres coses, per a mantenir d'una manera persistent el català a l'escola dins l'horari lectiu i es proclamïn promeses de solució provinents de l'Estat italià.

Cercar la solució per vies administratives, confiant en allò que pugui fer el ministeri italià de la Instrucció Pública, no deixa de ser una via inescrutable, un carreró sense fi, de tal manera que és possible que, quan arribi, si és que arriba, la proposta ministerial aquesta no encaixi amb suficiència amb les necessitats escolars d'aleshores a l'Alguer o potser no calgui ensenyar la llengua per la davallada que hagi patit el seu ús i el seu prestigi.

Perquè una cosa és fer actuacions puntuals i escadusseres a favor de la llengua a l'escola, i una altra és activar un pla d'estudi de l'alguerès en el sistema educatiu de la ciutat, continuat i dins l'horari de la docència.

Cal, però, remarcar que l'Espai Lull fa i ha fet coses positives en diversos àmbits.

Sigui com sigui, mai no s'ha de d'abandonar ni la tasca ni l'esperança. ◆

El meu poble i jo

Beviem a glops
aspres vins de burla
el meu poble i jo.

Escoltàvem forts
arguments del sabre
el meu poble i jo.

Una tal lliçó
hem hagut d'entendre
el meu poble i jo.

La mateixa sort
ens uní per sempre:
el meu poble i jo.

Senyor, servidor?
Som indestriables
el meu poble i jo.

Tenim la raó
contra bords i lladres
el meu poble i jo.

Salvàvem els mots
de la nostra llengua
el meu poble i jo.

A baixar graons
de dol apreníem
el meu poble i jo.

Davallats al pou,
esguardem enlaire
el meu poble i jo.

Ens alcem tots dos
en encesa espera,
el meu poble i jo.

Salvador Espriu